

کذا نقل الشيخ الكامل الامام على المتقى في الحكم الكبير عن
 الشيخ احمد بن موسى المتشرع الصوفى و بعضى از متاخرين
 مشايخ شاذليه قدس الله اسرارهم فرموده اند که طريق سلوک
 و تحصيل معرفت قرب الهى در زمان فناء و وجود اولياي مرشد
 متصرف التزام ظاهر شريعت است با دوام ذکر و کثرت صلوة بر
 حضرت رسالت صلى الله عليه و آله و سلم از کثرت اشتغال صلوة
 نورى عظيم در باطن پيدا شود که راه بدن ان نمايد و فيض از ان
 حضرت پيواسطه برسد و خلاصه طريقه شاذليه که از شعب طريقه
 قوبه قادريه استستفاضه از حضرت نبويه است پيواسطه بوسيله
 التزام متابعت و دوام حضور بدن حضرت صلى الله عليه و آله
 و سلم فجد و اجتهاد و امن الله الاعانة و التوفيق * فصل *
 سخاوى و محمد ثابان ديگر رحيم الله آورده اند که محمد بن
 سعد بن مطرف راعى دي معين از صلوة پيش از وقت منام
 ورد بود شبى آن حضرت را صلى الله عليه و آله و سلم در خواب
 مي بيند که درون خانه او در آمد و خانه را بنور جمال با کمال
 خود روشن گردانيد و است و مي فرمايد بيا اين دهن خود
 را که درود بسيار ميخواند تا بوسه دهيم بروى ميگويد که من
 شرم داشتم که دهن خود را پيش دهن آن حضرت به نهم
 و خسار خود را گردانيدم و پيش دهن آن حضرت داشتم پس
 بوسه داد بر رخسار من چون بيدار شدم خانه را تمام را بچه
 مشک در گرفته بود و تا هشت روز بوي مشک از رخسار من

می آمد و شیخ احمد بن ابی بکر بن رداد صوفی محدث در
 کتاب خود که از شیخ مجد الدین فیروز آبادی با سانیلی که
 او راست روایت میکند و می آورد که اقلنسی گفته است روزی
 شبلی بر ابو بکر مجاهد آمد ابو بکر بجهت اکرام او بر پای ایستاد
 و با وی معانقه کرد و میان هردو چشم او بوسه داد من گفتم
 یا سیدی این را شبلی میکند و حال آنکه تو و هر که در بغداد
 است میگوید که وی همچون است گفت من نکردم مگر آنچه از
 پیغمبر و پدرم صلی الله علیه و آله و سلم در خواب می بینم که شبلی
 پیش پیغمبر آمد صلی الله علیه و آله و سلم بآمدن او با یستاد
 و او را در کنار گرفت و میان هردو چشم او بوسه داد پس گفتم
 یا رسول الله این را شبلی میکند فرمود نعم وی بعد از نماز این
 آیت میخواند **لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ**
حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ * وَعَقِيبَ أَنْ صَلَوَةٌ مِنْ
مِيغْرَسَتِكَ وَهَمٌّ وَرَيْدٌ كُنَابِ مَلِكٍ كُورَازِ شَبْلِي قَدَسٌ مِنْ سِرِّهِ نَقْلٌ
 میکند که گفت مردی از همسایگان من مرده بود او را در
 خواب دیدم گفتم خدا بی تعالی با توجه کرد گفت چه پرسیدی
 که عجایب هولناکی عظیم بر من گذشت و در وقت سوال منکر
 و نکیر وقت بر من بغایت تنگ افتاد بادل گفتم که مگر بر دین
 اسلام نموده ام ندانم که این عقوبت بیکار داشته است
 زبان را در دنیا چون فرشتگان عناب فصل من کردند مردی
 جمیل الشخص طیب الرائحة میان من و ایشان هایل شک و

حجت ایمان بیاد من داد گفتم خدا ایتعالی رحمت کند مرا
 بگو که تو کیستی گفت من شخصی ام که از کثرت صلواتی که بر
 رسول خدا میفرستاد می مخلوق شد ام و ما مورام که در هر
 شدت و کرب امانت و نصرت تو کنیم و این حکایت در مصباح
 الظلام بی ذکر شبلی و جارا و بر سبیل اجمال نیز نقل کرده اند
 و هم وی در کتاب مذکور از کتب الاخبار می آورد که حق تعالی
 موسی علی نبینا و علیه الصلوة والسلام وحی فرستاد که یا موسی
 اگر حمد گویان من در عالم نباشند یکقطره باران از آسمان
 نفرستم و یک آنه نبات از زمین نه رویانم همچنین چیزهای
 بسیار ذکر کرد تا آنکه گفت ای موسی خواهی که من قریب تر
 باشم با تو از قرب کلام تو نسبت بلسان تو و از خواطر قلب تو
 نسبت بقلب تو از روح تو نسبت ببدن تو و از نور بصورت تو نسبت
 بعین تو گفت نعم یارب گفت پس درود بر محمد بسیار گو تا این
 نسبت حاصل تو گردد صلی الله علیه و آله وسلم و بروایتی آمده
 که آی موسی خواهی که از عطش روز قیامت محنتی بتو نرسد
 گفت الهی نعم گفت درود بر محمد بسیار گو صلی الله علیه و آله
 وسلم رواه الحافظ ابو نعیم فی الحلیة و هم وی در کتات مذکور
 می آورد که علی مرتضی از ابو بکر صدیق رضی الله عنهما روایت
 میکند که درود فرستادن بر پیغمبر صلی الله علیه و آله وسلم
 محو کنند تراست هر ذنوب را از کشتن آب مرآتش را و سلام
 دادن بر آن حضرت افضل است از عتق رقاب و حب رسول الله

صلی الله علیه وآله وسلم افضل است از ضرب میثاق فی سبیل الله
 رواة ابو القاسم الاصبهانی و هم و ی از روایت انس می آرد
 رضی الله عنه که پیغمبر فرمود صلی الله علیه وآله وسلم در
 مسلمان که نزد ملاقات یکدیگر مصادفیه کنند و بر رسول خدا
 درود فرستند از یکدیگر جدا نشوند تا از نوب ایشان ما تقلم
 و ما تاخر همه امر زک نشود رواة الحافظ بن علی بشکوال و هم
 از روایت علی مرتضی رضی الله عنه می آرد که چون رسول
 صلی الله علیه وآله وسلم فرمود کسی که حجة الاسلام بجا آرد
 و بعد از وی غزوه کند بچهار صد حج برابر باشد پس دلهای
 قومی که استطاعت حج و قوت جهاد نند اشتند شکسته شدن
 حق سبحانه و تعالی و حی فرستاد بر رسول خود صلی الله علیه
 وآله وسلم هر که بر تو درود فرستد ثواب او چهار صد فرابود
 و هر غزوه بچهار صد حج برابر اخرج ابو حفص بن عبد المجید
 المبانشی فی المجالس الکبیه و هم و ی در کتاب مذکور در فصل
 احادیث خضر و الیاس علیهما السلام می آرد از شیخ مجل الذین
 فیروز آبادی بسند ی که او راست متصل بقصه ابو المظفر محمد
 بن عبد الله خیام سمرقندی که گفت در آمدن روزی در مغارة
 کعب و راه گم کردم ناگاه مردی را دیدم که میگوید بیابا من
 پس با وی رفتم بجان بردم که مگر وی خضر است پرسیدم
 نام تو چیست گفت خضر بن ایشا^ن ابو العباس و با وی شخصی
 دیگر دیدم گفتم نام وی چیست گفت الیاس بن شام گفت رحمت

کند خدا را ایتعالی شما را ایادید و اید شما محمد رسول الله را
 صلی الله علیه و آله وسلم گفتند نعم گفتیم بعزوة الله و قدرته خبر
 دهید مرا بچیزی که از روی شنید و آید تا روابت کنم از شما
 پس گفتند شنیدیم رسول خدا را صلی الله علیه و آله وسلم
 که گفت هر که بگوید صلی الله علی محمد و آله وسلم پاک
 کرد و شود دل او از نفاق چنانچه پاک گردانید و میشود
 جامه بآب و باسناد من کورگفت رسول الله صلی الله علیه و آله
 وسلم هر که بگوید صلی الله علی محمد بنی تحقیق بکشاید بر روی خود
 هفتاد دراز رحمت و باسناد من کورگفت رسول الله صلی الله
 علیه و آله وسلم چون بنشینید در مجلس بگوئید بسم الله
 الرحمن الرحیم و صلی الله علی محمد حق تعالی ملکی راه و کل
 کند تا شما را از غیبت بازدارد و چون برخیزید
 بگوئید بسم الله الرحمن الرحیم و صلی الله علی محمد تا منع
 کند حق سبحانه تعالی مردم را از غیبت کردن شما
 و باسناد من کورگفت خضر و الیاس که مردی از شام
 بخل مت رسول الله صلی الله علیه و سلم بیامد و عرض
 کرد یا رسول الله یل من مودی پیرو نایبنا و بسیار ضعیف
 است دوست دارد که ترا به بیتد ولیکن قدرت آمدن ندارد
 فرمود بک خود را بگوید هفت هفته یعنی در هفت شب بگوید
 صلی الله علی محمد مرا بخواب بیند و بگوید روایت کند از من
 خلد است همچنان کرد که فرمود و بود پس در آن حضرت را

صلی الله علیه وسلم در خواب و روایت کرد از روی حدیث و
 هم در کتاب من کور از روایت ابوهریره می آرد که گفت رسول
 خدا صلی الله علیه وسلم صلوة فرستید بر انبیای خداي تعالی
 و رسول او زیرا که حق سبحانه تعالی چنانچه سر ایست کرده است
 ایشان را نیز بعث کرده است اخرجہ البیهقی فی شعب الایمان و فی
 کتاب الک عوات الکبیر و از روایت انس می آرد که * قال
 رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم اذا سلمتم علی فسلموا علی
 المرسلین * اخرجہ ابن ابی عاصم و از روایت کعب می آرد که
 روی بر عایشه رضی الله عنہا در آمد و در مجلس ذکر رسول الله
 صلی الله علیه وآله وسلم جاری شد گفت هیچ روزی نیست که
 افتاب طلوع کند مگر آنکه فرود آیند هفتاد هزار فرشته و در
 گیرند قبر مطهر آن حضرت را و بر زنند با لهای خود را و صلوة
 فرستند بروی صلی الله علیه وآله وسلم و چون شبانگه شود
 عروج کنند پس طایفه دیگر بعد از ایشان هبوط نمایند و آنچه
 آنها کرده بودند آنها نیز کنند تا وقتی که از قبر شریف بر آید
 هفتاد هزار فرشته گرد او باشند صلی الله علیه وآله وسلم
 رواه الدارمی و از روایت حدیثی می آرد که گفت * الصلوة
 علی النبی تدرك الرجل وولده وولده وولده رواه ابن بشکوال
 تحت الاحادیث المنقولة من کتاب الورد زیارة علی الاصل
 وقد نقلت منه و انتسخت من کتاب الاصل فی المدینة المطیبة
 ضحوة بوم الاحد العاشر من جمادى الاولى سنة سبع و تسعين

یتسعمایه وهوتا ریح تسوید هده الاوراق والحمد لله
 رب العالمین والصلوة والسلام علی سید المرسلین وعلی آله واصحابه
 اجمعین ✽ حکایت ✽ آورده اند که مردی را دیدند
 که در طواف وسعی وسایر موافق و مناسک حج جز صلوة بر سید
 کائنات صلی الله علیه وسلم بد عائی دیگر نمی برد اذت گفتند
 چرا از ادعیه ماثوره نمی خوانی گفت که من عهد کرده ام که با
 صلوة نبوی دعای دیگر شرک نسازم و سببش آنست که چون
 والد من وفات یافت روی و برادریم که بر شکل حمایرشک است
 از مشاهد این حال اندوه بر من غلبه کرد پس بخواب رفتم و
 پیغمبر خدا را صلی الله علیه وسلم دیدم و دست در امان او
 زدم و شفاعت والد کردم و از موجب اینجمله پرسیدم فرمود که
 وی آکل ریا بود و هر که آکل ریا باشد جزای او در دنیا و آخرت
 این باشد و لیکن والد تو هر شب نزد یک خواب صل با بر من
 درود میفرستاد بد آن جهت ویرا شفاعت کردم فبول افتاد
 پس بیل ارشادم و روی پدر بد من مثل ماه شب چهارده شک
 و در وقت دفن نیز از هاتف شنیدم که میگوید سبب عنایت و
 امرزش الهی جل و علا بوالد تو صلوة و سلام فرستادن او شد پس
 رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم آورده اند که بعضی
 از طلاب علم حدیث را در خواب دیدند که میگوید خدای
 رب العزت جل جلاله مرا ایام روزید و تمامه اهل مجلس را
 که در روی استماع حدیث میگردند بجهت ذکر صلوة بر

آن حضرت که از لوازم قرات این علم شریف است و شیخ
جلال الدین سیوطی رحمة الله علیه در دیباچه کتاب جمع
الجوامع می آورد که ابن عساکر در تاریخ خود از حفص بن
عبد الله روایت میکند که ابوزراره را بعد از موت در خواب
دیدم که در سمای دنیا با ملائکه در نماز امامت میکند گفتم
این رتبه بچه یافتی گفت که بدست خود هزار هزار حدیث
نبوی نوشته ام و در هر حدیث گفته عن النبی صلی الله علیه
وآله وسلم و بیغمبر فرموده است صلی الله علیه و آله وسلم
* من صلی علی صلوة صلی الله علیه عشاء * و نیز آورده
اند بعضی از صلحاراسه هزار دینار دین بر ذمه نشسته بود
صاحب دین مرافعه آن بقاضی برده قاضی مدت یکماه مهلت
داد آن مرد صالح از پیش قاضی برآمد و در محراب بتصرع
و انکسار در حضرت پروردگار دل رود بر نبی مختار صلی الله
عایه و آله وسلم مشغول نشست در شب بست و هفتم از ماه در
خواب می بیند که قایلی میگوید حق تعالی قضای دین ترا
میکند نزد علی بن عیسی و زیر بر و او را بگو که رسول الله
صلی الله علیه و آله وسلم می فرماید تا سه هزار دینار در قضای
دین من بدهی مرد صالح میگوید چون از خواب بیدار شدم
اثر خوشحالی در خود دریافتم با خود گفتم اگر گوید علامت
صدق این واقعه چیست پس چه گویم آنروز خود را نگاه داشتم
باز در شب دویم آن حضرت را دیدم در خواب صلی الله علیه

و آله و سلم که امر می فرماید مرا با آنچه در شب اول امر فرموده
 بود بخوشحالی تمام از خواب برخاستم ولیکن بمقتضای طبع
 بشریت امروز نیز خود را از رفتن بنزد علی بن عیسی بازداشتتم
 شب سیوم بازمی بینم که آن حضرت صلی الله علیه و آله و سلم
 از سبب نافرقتن من از من می پرسد گفتم با رسول الله علامت
 صدق این واقعه میخواهم آن حضرت صلی الله علیه و آله و سلم
 مرا باین سخن تحسین کرد و فرمود اگر علامت جوید بگو که
 تو هر روز بعد از نماز فجر تا طلوع آفتاب پنج هزار بار پیش از
 آنکه با کسی سخن کنی تحفه درود بر من می فرستی و این را از تو
 هیچکس نمیداند غیر خداوند تعالی و کرام کاتبین چون پیش
 وزیر رفتم و قصه خواب با روی برگفتم و علامت که فرموده بودند
 باز نمودم خوشحال شد و گفت مرحبا بر رسول رسول الله حقا
 بعد از آن سه هزار دینار بر من بیاورد و گفت این را در قضای
 دین خود بد و سه هزار دیگر آورد که این را نفقه عیال خود
 کن و سه هزار دیگر داد که این را مایه تجارت خود کن و مرا
 سوگند داد که رابطه مودت از من قطع نکنی و بهر حاجتی که
 تراقتد مرا تکلیف کنی پس آن سه هزار دینار پیش قاضی بردم
 تا در حضرت او بصاحب دین بسپارم صاحب دین را دیدم
 ملهوف و مبهوت پیش قاضی درآمد و ناچار اش مردم و قصه را
 پایشان باز گفتم قاضی گفت این همه کرامت این وزیر را
 چرا باشد من متولی قضای این دین تو شدم پس صاحب دین

گفت که این همه کرامت شمارا چیست من سزاوار تر ام به
 براءت آن از ذمه تو من از دین خود در گن شتم الله و لرسوله
 پس قاضی گفت که من آنچه از جهت خدا و رسول خدا صلی الله
 علیه و آله و سلم بیرون آوردم باز باز نگیرم من با آن همه اموال
 بیرون آمدم و شکر مزید نعمت حق آن آوردم و لله المنه و علی
 و سوله الصلوة و التحیة * فصل * فضیلت و استحباب
 صلوة برسید کائنات صلی الله علیه و آله و سلم شامل کل احوال
 و جمیع اوقات است ولیکن در شب جمعه و روز جمعه افضل
 و احب است از جهت شرف این شب و این روز و ورود اخبار
 و آثار و فضیلت آن درین دو وقت از امام احمد بن حنبل
 رحمة الله علیه نقل کرده اند که شب جمعه افضل است از شب قدر
 زیرا که نطفه طاهره که اصل کل خیرات و مآد و جمیع برکات
 است در بطن آمنه درین شب قرار یافته بود با ورود خصوصیات
 دیگر در شان آن و الله اعلم و در حدیث آمده است که * افضل
 ایا مکم یوم الجمعة فیه خلق آدم و فیه قبض و فیه النسخة و فیه
 الصعقة فاکثروا علی من الصلوة فیه فان صلواتکم تعرض علی فادعوا
 لکم و استغفروا رواه ابوداؤد و صححه النووی * فرمود روز جمعه
 درود بر من بسیار فرستید که این روز فضیلتی خاص دارد و هر
 درودی که در این روز می فرستید آن را بر من عرض میکنند
 پس من شما را دعای خیر می کنم و هر گناهان شما را امرزش
 عیبخواهم و در روایتی دیگر آمده که * فانه یوم مشهود تشهد

الملائكة * یعنی روز جمعه روزی است که فرشتگان که مقربان
 درگاه عزت اند در وی حاضر می آیند و صلوة مصلی را می شنوند
 و بمن میرسانند و در خبر آمدن است که هر صلواتی که در روز
 جمعه بر من بفرستید فرود تر از عرش نمی آید و هیچ فرشته
 نمی رسد مگر که میگوید: جماعه ملائکه * صلواتی قابلها *
 درود فرستید بر فانی این صلوة و در حدیث دیگر آمد *
 اکثر و اعلی من الصلوة فی اللیلة الغراء و الیوم الاغر و فی روایة
 فی اللیلة الزهراء و الیوم الازهر * یعنی بیشتر از روزهای
 دیگر بفرستید صلوة بر من در شب روشن و روز روشن کنایت
 از شب جمعه و روز جمعه است و بعضی از علما گفته اند که از
 خصوصیات شب جمعه است که آن حضرت بتنفس شریف خود
 جواب صلوة و سلام میگوید هر کسی را که بر وی صلوة و سلام
 می فرستد درین شب * اللهم صل وسلم علیه فی کل یوم و لیلة و فی کل
 لمحہ و لحظه * در مفاخر الاسلام حدیث می آید * من صلی
 علی فی لیلة الجمعة مائة صلوة قضی الله له مائة حاجته سبعین
 حاجته من امور الدنیا و ثلاثین من امور الآخرة * فرمود هر
 من هر که در شب جمعه صد بار درود فرستد صد حاجت او
 بر آید هفتاد از آن جمله حاجتهای دنیا و سی از آن حوائج
 آخرت و در حدیث دیگر آمد که هر که در روز جمعه هزار
 کرات این درود گوید تا جای نشست خود را در بهشت نه بیند
 از دنیا نرود * اللهم صل علی محمد و آله الف الف مرة * سخاوی

نقل کرده که در شب بیست و نهم فرود یافتند است هر که در هفت
 جمعه هر روز هفت بار این درود بخواند واجب گردد و مراد
 را شفاعت من * اللهم صل علی محمد و علی آل محمد صلوة تكون لك
 و ذباء و لحقه اداء واته الوصيلة و المقام المحمود الذي وعدت
 و اجزة هنا ما هو اهله و اجزة هنا ما هو اهله و اجزة هنا افضل
 ما جزيت نبيا عن امته و صل علی جمیع اخوانه من النبیین و الصل
 یقین و الشهداء و الصالحین یا ارحم الراحمین * و ابن مسعود
 مرزبک بن وهب را گفت ترک مکن درود را روز جمعه هزار کورت
 بگو * اللهم صل علی محمد النبی الامی * و هم در کتاب مغاخر
 الاسلام از سعید بن المسیب می آورده که رسول الله فرمود صلی الله
 علیه و آله و سلم من صلی علی یوم الجمعة ثمانین مرة غفرت ذنوبه
 لثمانین سنة * هر که بر من درود فرستد روز جمعه هشتاد
 کورت بیاموزد گناهان هشتاد ساله او را و میری در شرح
 منهاج نقل کرده است که در رحل بیست و هشتاد ساله است
 که هر که درود فرستد بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم روز
 جمعه بصیغته * اللهم صل علی محمد عبدک و رسولک النبی الامی
 و علی آله و اصحابه و سلم تسلیما * بیاموزد او را گناهان
 هشتاد سال و در مغاخر الاسلام آورده هر که روز جمعه بعد
 از نماز عصر پیش از آنکه برخیزد از جای که این نماز گذارده
 است هشتاد بار درود فرستد بر پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله
 و سلم امر زیاد شود گناهان هشتاد ساله او در خیر است که

در زهر سر خاندان بن کثیر پیش از انزهاق روح او کاغذ پاره
 یافتند که در روی نوشته بود * بر اءة من النار الخالد بن کثیر
 * از اهل روی پوسیدند که روی چه عمل میکرد که این کرامت
 یافت گفند که عمل او این بود که هر جمعه هزار رکعت صلوة بر
 سید المرسلین میفرستاد صلی الله علیه و آله وسلم * فصل *
 همچنین کثرت صلوة بر سید کائنات علیه افضل الصلوة و
 التسلیمات در شب جمعه فضیلت دارد شب دوشنبه نیز درین
 حکم با روی شریک است زیرا که دوشنبه از ابام فاضله است که
 در روی عرض اعمال بندهگان در درگاه عزت میکنند و لیل اسید
 کائنات صلوة الله و سلامه علیه درین روز اکثر احوال النزام
 صیام می فرمود و میگفت که درین روز اعمال عباد در حضرت
 ذی الجلال معروض میگردد و پس من دوست میدارم که
 اعمال من عرض کنند در حالتی که من صائم باشم از اعیان
 العلوم می آرد کسی که شب دوشنبه چهار رکعت نماز بگذارد
 و بخواند در رکعت اول بهی از فاتحه سوره اخلاص باز ده بار
 و زیاده کند در رکعت دوم ده بار و بخواند در رکعت سوم
 می بارود و چهارم چهل بار و بعد از سلام دادن نیز بخواند
 هفتاد و پنج بار استغما و کند خود را و والدین خود را هفتاد
 و پنج بار و صلوة فرستد بر محمد رسول الله صلی الله علیه و آله
 و سلم بست و پنج بار هر جا چنی که از حضرت حق سبحانه و تعالی
 خواهی بیاورد الحاکم است و در فضیلت صلوة در روز پنجشنبه نیز

مثل یمنی وارد شد در مغاخر الاسلام می آرد که در بعد است
 آمده است که من بعد علی یوم الخمیس مائة مرة لم یفتقر اهل الله
 * فصل * شک نیست که صلوة نبوی در جمیع مواطن خیر
 و مجال برکت مستحسن و مستحب است ولیکن علما چند موضع
 که الله تعالی این فضیلت در آنها موکد تر و فاضلتر است علی
 کرده اند و مجموع آنچه در نظر آمده این چند موضع است که
 بیان کرده میشود عقیب طهارت حتی التیمم و در نماز بعد از
 تشهد و نزد شافعیه بعد از قنوت نیز و بعد از نماز و عقیب از آن
 واقامت و نزد قیام از منام از برای صلوة لیل و عقیب وضو و غسل
 و بعد از تهجد و نزد هر روز بمسجد و نزد دخول آن و خروج
 از آن و در روز جمعه و شب جمعه خصوصاً بعد از نماز جمعه و در روز
 پنجشنبه و روز شنبه و یکشنبه و در هر یکی ازین ایام احادیث وارد
 شد و در خطبها و در اول روز و آخر روز و وقت سحر و در سایل
 بعد از بسمله و در تکبیرات عید نزد شافعیه و در نماز جنازه
 و در احرام عقیب تلبیه و بر صفا و مروءه و بعد از تهلیل و تکبیر و نزد
 دینس که به زادها الله شرفاً و نزد استلام حجر و در طواف و التزام
 و در مواقع حج و نزد قبر نبوی که اخص و اقرب مواضع و
 مستجلب انوار و برکات است صلی الله علیه و سلم و نزد مشاهده
 آثار نبویه و مواطن حضور ارضی الله علیه و سلم مثل مسجد
 قبا و مدینه و وادی بدر و جبل احد و مانند آن و نزد بیت و
 نزد بیع و شرا و نزدیکت وصیت و ارادت سفر و کوب راه و

نزود نزول منزل و نزد پر آمدن بجانب بازار و در آمدن در روی و
 عبد الله بن مسعود رضی الله عنه در هر بازار که شغل مردم و مشغلت
 ایشان بیشتر میل می در آمدن و حاصل و صلوة می گفت و نزد
 حضور دعوت و وقت بر کشیدن از دعوت و نزد در آمدن خانه
 و نزد نزول حاجت و نزد خوف احتیاج و نزد گریختن د آه و
 غلام و نزد غم و شدت و طاعون و خوف غرق و از کردن گوش
 با ضمیمه این قول که * ذکر الله من ذکرنی بخیر * و نزد
 خواب کردن پای و نزد عطاس و بهاد آوردن چیزی فراموش
 شک یا خوف نسیان و نزد خوردن ترب از جهت ورود حدیث
 در روی و نزد خوردن آب از ظرف و نزد نهیق حمار و عقب
 گناه تا کفارت آن شود و در اول و آخر و ملاقات برادر
 مسلمان و یار و مصاحب و نزد اجتماع قوم بیش از تفوق و نزد
 برخاستن از مجلس از برای امن از غیبت و در هر اجتماع که
 از برای خد او شعائر اسلام بود و نزد ختم قرآن و در دعاء حفظ
 قرآن و نزد افتتاح هر کلام غیر منتهی عنه و در آمدن ای درس
 و نشر علم و وعظ و قراءت حدیث اول و آخر و نزد استنجاسان
 چیزی و بعضی از علمای مالکیه ذکر آن در مقام تعجب مکروه
 داشته اند چنانچه تسبیح و تهلیل نزد امر مجرم با عرض ساعه
 و فتح متاع و اوکد مواضع استعیاب صلوة ذکر اسم رسول الله
 صلی الله علیه و سلم و کنایات اسم شریف اوست صلی الله علیه
 و سلم و در حدیث آمده است که * من صلی علی فی کتاب لم تنزل

الملائكة تستغفرونه ما دام اسمی فی الكتاب ✽ و این حدیث را بسیاری از علمای حدیث روایت کرده اند ولیکن سند او ضعیف است و ابن جوزی حکم بوضع او کرده و الله اعلم آورده اند که یکی بود که از جهت بخل و رفق لفظ صلوة بر سید کائنات صلی الله علیه و آله و سلم نمی نوشت در دست او و آنگاه او را داد و دیگری بود صلی الله علیه و آله و سلم را با وی ضم نمیگردد در منام از حضرت خیر الانام علیه الصلوة والسلام معاتب شد فرمود که چرا از چهل حسنه خود را محروم میگردانی یعنی لفظ و سلم چهار حرف است و هر حرفی یک حسنه پس باین حساب ثواب این لفظ را از بیست حسنه است و از این قبل است آنچه بعضی کنند از اکتفا بر مز و اشارت چنانچه بعضی کتاب علامت صلی الله علیه و آله و سلم صوم با صلعم نهند و رمز علیه السلام عین و مهم کنند و طریقی هذا القیاس آورده اند که مردی را در خواب پوسیدند که حق تعالی بانوچه معامله کرد و تو آنچه بخشید گفت بسبب کسایت من نزد کسایت اسم رسول الله صلی الله علیه و سلم و امام شافعی را رضی الله عنه در خواب دیدند پوسیدند که حق تعالی بانوچه معامله کرد گفت رحمت کرد بر من و مغفرت کرد مرا و مراد و بهشت برداشته بودند چنانچه عروس را برند و نثار کردند بر من در و با قوت چنانچه بر عروس کنند بسبب گفتن من در کسایت رساله صلی الله علیه و آله و سلم و ما ذکره الذاکرون و عند ما غفل

من ذکره الغافلوقی * فصل * یکی از اسباب ادراک
 شرف رویت سبب انام در منام علیه صلوات الله الملك الاعلام
 ملازمت صلوة نبویه است بر صفت طهارت بصیغته اللهم صل
 علی محمد و آله وسلم کما تحب و ترضی له * و ملازمت این صلوة
 نیز محصل این سعادت است * اللهم صل علی روح محمد فی
 الارواح اللهم صل علی جسدی فی الاجساد اللهم صل علی قبره
 فی القبور * و در مفاخر الاسلام می آرد هر که روز جمعه هزار
 بار درود فرستد بصیغه * اللهم صل علی محمد النبی الامی *
 آن حضرت را صلی الله علیه و آله وسلم در خواب بیند با منزل
 خود راد بهشت بیند و اگر نه بیند مکرر کند آنرا تا پنج جمعه
 بیند بفضل الهی آنچه مسرت بخشد او را و هر که در شب جمعه
 بگذارد در رکعت نماز و بخواند در هر رکعت بعد از فاتحه با زده
 بار آیه الکرسی و یا زده بار سورة اخلاص ز بعد از سلام صل بار
 درود بفرستد بصیغه * اللهم صل علی محمد النبی الامی و آله
 وسلم * به بیند در خواب حضرت رسالت را صلی الله علیه و آله
 وسلم اگر نصیب او باشد از سه جمعه بگذرد انشاء الله تعالی
 و قد جر به بعض الفقراء الحمد لله و نیز روایت است هر که
 بگذارد در رکعت نماز شب جمعه در هر رکعت بعد از فاتحه *
 قل هو الله احد * بست و پنج بار و بعد از سلام هزار بار درود
 فرستد بصیغه * صلی الله علی النبی الامی * به بیند رسول خدا
 را در خواب و از سعید بن عطاء مرویست که هر که بر فراش طاهر

بخواب رود و در وقت خواب رفتن این دعا بخواند و دست
 راست خود را با این ساخته بخواب رود آن حضرت را صلی الله
 علیه و آله وسلم در خواب بیند دعا اینست * اللهم انی اسألك
 بجلال وجهک الکریم ان ترینی فی منامی وجه نیک عهد
 صلی الله علیه و آله وسلم رویته تقر بها عینی و تشرح بها صد ری
 و تجمع بها شملی و تفرج بها کربتی و تجمع بها بینی و بینه یوم
 القیامة فی الدرجات العلی ثم لا تفرق بینی و بینه ابد ایا ارحم
 الراحمین * و اگر چه درین طریق اتحاف تحفه صلوة را ذکر
 نکرده اند ولیکن اگر طالب این سعادت این دعا را بعد از
 اتمام صلوة خواند شک نیست که اتم و اکمل خواهد بود و طریق
 دیگر از برای تحصیل این سعادت نیز بیان کرده اند و خلاصه
 همه استغراق بندگرا آن حضرت در ظاهر و باطن و اکثر صلوة
 و دوام توجه است والله الموفق * فصل * صیغهای
 صلوة که در احادیث نبویه صلی الله علیه و آله وسلم وارد یافته
 شک نیست که اتیان بان از حیثیت تلبس بلفظ شریف نبوی
 افضل و اکمل خواهد بود پس بعضی علما گفته اند که افضل
 صلوة وارده صلوة تشهد است یعنی صیغه که بعد از تشهد در
 نماز خوانند و آن در احادیث صحیحه بر کیفیات مخصوصه وارد
 شده چنانچه من کور شون و هر کد ام در حصول مقصود کافی و
 وافی است اظهر و اشهر درین باب این صیغه است * اللهم
 صل علی محمد و علی آل محمد کما صلیت علی ابراهیم و علی آل ابراهیم

و بارک علی محمد و علی آل محمد کما بارکت علی ابراهیم و علی آل
 ابراهیم انک حمید مجید * سبکی از علمای شافعیه رحمة الله
 علیه میگوید که هر که بصیغه صلوة تشهد و رود فرستاد بر
 پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم بتحقیق و رود فرستاد
 بر وجهی که ما موصوفه است یقیناً و در یافت ثوابی که موعود
 است بر صلوة نبوی تحقیقاً و لهذا اگر شخصی سوگند خورد که
 افضل صلوة بفارسد بر رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم نری
 می شود ذمه او از عهد و این سوگند با تبای صلوة تشهد و امام
 نووی رحمة الله علیه میگوید که باید که مصلی آنچه در احادیث
 صحیحه از کیفیات مخصوصه آمده است همه را جمع کند و بخواند
 تا ثواب جمیع صیغ ما نوره در یافت باشد و آن مجموع اینست
 * اللهم صل علی محمد عبدک و رسولک النبی الاهی و علی آل محمد
 و ازواجه امهات المؤمنین و ذریته و اهل بینه کما صلیت علی
 ابراهیم و علی آل ابراهیم فی العالمین انک حمید مجید اللهم
 بارک علی محمد عبدک و رسولک الاهی و علی آل محمد و ازواجه
 امهات المؤمنین و ذریته و اهل بینه کما بارکت علی ابراهیم و
 علی آل ابراهیم فی العالمین انک حمید مجید و کما بلیق بعظم
 شرفه و کماله و رضاک عنه و کما تحب و ترضی له عدد معلوما تک و
 مداد کلماتک و رضی نفسک و زنته عرشک افضل صلوة و اکملها
 و اتمها کما ذکرک الذاکرون و غفل عن ذکرک الغافلون و
 سلم نسلیما کن لک وعلینا معهم * و شیخ کمال الدین بن همام

هفتی رحمة الله عليه می فرماید که جمیع کیفیات وارد در
 سنت درین صیغه موجود است ✽ اللهم صل ابد افضل
 صلواتک علی سیدنا محمد عبدک و نبیک و رسولک محمد وآله وسلم
 تسلیما و زده تشویفا و تکریما و انزلہ المنزلة المقرب عندک يوم
 القيمة ✽ و این قیم جوزی از حنابله و بعضی از علمای شافعیه
 گفته اند که اولی آنست که بھر صیغه که وارد شد است جدا
 جدا در هر وقتی از اوقات بخواند تا اتیان بجمیع آنچه ورود
 یافته است کرده باشد و جمع و تلیق صیغ مستلزم احدی از صیغه
 دیگر است که هیئت مجموعیه آن در هیچ حدیثی ورود نیافته
 است انتہی و بر هر تقدیر بعضی صیغها که در احادیث مذکور
 شده است و در اخبار ماثوره رسیدہ است درین جامه مذکور
 میگردد و بالله التوفیق ✽ الصیغۃ الاولى ✽ اللهم صل علی محمد
 و علی آل محمد کما صلیت علی ابراهیم و علی آل ابراهیم و بارک
 علی محمد و علی آل محمد کما بارکت علی ابراهیم و علی آل ابراهیم فی
 العالمین انک حمید مجید ✽ رواه مسلم و لکن فی بعضی طرق
 الحدیث زیاده ✽ الصیغۃ الثانية ✽ اللهم صل علی محمد و علی آل
 محمد کما صلیت علی ابراهیم انک حمید مجید اللهم بارک علی محمد
 و علی آل محمد کما بارکت علی ابراهیم انک حمید مجید ✽ رواه
 البخاری و مسلم ✽ الصیغۃ الثالثة ✽ اللهم صل علی محمد النبی
 الامی و علی آل محمد کما صلیت علی ابراهیم و علی آل ابراهیم انک
 حمید مجید ✽ رواه احمد فی مسندہ ✽ الصیغۃ الرابعة ✽ اللهم

صل على محمد وازواجه وذريته كما صليت على آل ابراهيم وبارك
 على محمد وازواجه وذريته كما باركت على آل ابراهيم انك حميد
 مجيد ❁ رواه الشيخان في صحيحهما والنسائي وابن ماجه ❁
 الصيغة الخامسة ❁ اللهم صل على محمد عبدك ورسولك كما صليت
 على ابراهيم وبارك على محمد وعلى آل محمد كما باركت على ابراهيم
 وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد ❁ رواه الشيخان والنسائي
 ❁ الصيغة السادسة ❁ اللهم اجعل صلواتك وبركاتك على محمد
 وعلى آل محمد كما جعلتها على ابراهيم وأل ابراهيم انك حميد
 مجيد وبارك على محمد وعلى آل محمد كما باركت ابراهيم وآل
 ابراهيم انك حميد مجيد ❁ رواه الفاسم كانه عليه السلام نسي
 في مفاخره ❁ الصيغة السابعة ❁ اللهم صل على محمد واهل بيته
 كما صليت على ابراهيم انك حميد مجيد اللهم صل علينا معهم
 اللهم بارك على محمد واهل بيته كما باركت على ابراهيم انك حميد
 مجيد اللهم بارك علينا معهم صلوة الله و صلوة المؤمنين على
 محمد النبي الامي السلام علينا ورحمة الله وبركاته ❁ رواه
 الدارقطني ❁ الصيغة الثامنة ❁ اللهم صل على محمد وعلى آل محمد ❁
 رواه ابوداؤد ❁ الصيغة التاسعة ❁ اللهم صل على محمد النبي
 الامي وازواجه امهات المؤمنين وذريته واهل بيته كما صليت
 على ابراهيم انك حميد مجيد ❁ رواه ايضا ابوداؤد عن ابي
 هريرة قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم من سره
 أن يكمل بالكميال الا وفي اذا صلى علينا اهل البيت فليقل هذا

﴿ الصیغة العاشرة ﴾ اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد وبارک
 علی محمد وعلی آل محمد کما صلیت وبارکت علی ابراهیم وعلی آل
 ابراهیم انک حمید مجید ﴿ رواه النسائی ﴾ الصیغة
 الحادية عشر ﴿ اللهم اجعل صلواتک ورحمتک وبرکاتک
 علی محمد و آل محمد کما جعلتها علی ابراهیم انک حمید
 مجید ﴿ رواه احمد ﴾ الصیغة الثانية عشر ﴿ اللهم صل علی
 محمد کما امرتنا ان نصلی علیه وصل علیه کما ینبغی ان یصلی
 علیه ذکروه صاحب شرف المصطفی فیہ ﴿ الصیغة الثالثة عشر ﴿
 اللهم صل علی محمد عبدک ورسولک النبی الامی الذی امن بک
 وبکتابک واعطه افضل رحمتک واته الشرف علی خلقک یوم
 القيامة واجزه خیر الجزاء والسلام علیه ورحمة الله وبرکاته
 ﴿ تنبیہ ﴾ باین که بعد از هر صیغه ازین صیغها که خالی است از
 ذکر سلام ابن کلامه ضم کنی ﴿ السلام علیک ایها النبی الکریم
 ورحمة الله وبرکاته ﴾ زیرا که ذکر سلوة بی سلام پیش اکثر علما
 مکروه است اخذ امن ظاهر قوله تعالی ﴿ یا ایها الذین امنوا
 صلوا علیه وسلموا تسلیما ﴾ اگرچه بعضی از علماء را در کراهت
 آن سخن بوده باشد ولیکن بودن آن خلاف اولی متفق علیه
 است و آنکه آن حضرت صلی الله علیه وآله وسلم با صیغه سلوة
 ذکر فرموده از جهت علم صحابه است بدان رضی الله عنهم
 چنانچه در حدیث آمده است که صحابه پیش آن حضرت آمدند
 وگفتند که بتحقیق دانستم مایا رسول الله کیفیت سلام

فرستادن بر تو و مراد ایشان به صیغه سلام آنست که در تشهد نماز است اکنون صلوة بر تو چگونه فرستیم فرمود بگوئید ❀ اللهم صل علی محمد و علی آل محمد الحدیث ❀ و برینقیاس اقتصار بر سلام تنها نیز مکروه یا خلاف اولی خواهد بود و از عادت اکثر مصنفات عجم است که در ذکر آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم بد کر علیه السلام اقتصار کنند و در کتب عرب کمتر ازین توان یافت و آنچه اتفاق مصنفین از مستقلین و مناخرین وقوع یافته در کتب از التزام صیغه صلی الله علیه و آله و سلم در غایت حسن ایجاز و ابقای مقصود واقع شده است و مانا که قصد اختصار باعث بر عدم ذکر و علی آله شد و گونه زیادت این کلمه در لفظ و کتابت احسن و اولی است چنانچه در بعض نسخ منظور میگردد اگر چه عطف مسطور بر ضمیر مجروری اعاده جارنزد اکثر نجاة جایز نیست و اگر چه دعای آن حضرت منضم دعای آل و اصحاب و جمیع مومنان است کما قبل و هذا دعاء شامل للبریه ❀ فصل ❀
 علمای اقوال است در تعیین افضل صلوة و لا ادری این اختلاف بجهت ورود آنراست در شان هر صیغه که اطلاق افضلیت بدان کرده اند یا بسبب اشتمال اوست بر کفایت و کمیت فاضله و آنچه در بعضی رسایل زیارت نوشته اند در قول است ❀ القول الاول ❀ افضل صلوة صلوة تشهد است چنانچه اشارتی بدان گذشت ❀ القول الثانی ❀ اللهم صل علی محمد و علی آل محمد کما ذکره الکر و کما سبیه عنه الخافلون ❀ القول الثالث

* اللهم صل على محمد وعلى آل محمد كما هو اهلته ومستحقه * القول
 الرابع * اللهم صل على محمد وعلى آل محمد كما انت اهلته * القول
 الخامس * اللهم صل على محمد وعلى آل محمد افضل صلواتك عدد
 معلوما نك * القول السادس * اللهم صل على محمد النبي
 الامي و على كل نبي و ملك و رولي عدد كلماتك التامات
 المباركات * القول السابع * اللهم صل على محمد عبدك
 و نبيك و رسولك النبي الامي و على ازواجه و ذريته عدد
 خلقك و رضی نفسک و زنة عرشك و من ادكلماتك * القول
 الثامن * اللهم صل على محمد و على آل محمد صلوة دايمه بد و امك
 * القول التاسع * اللهم يا رب محمد و آل محمد صل على محمد و آل
 محمد و اجز محمد اما هو اهلته * القول العاشر * اللهم صل على محمد
 و ازواجه امهات المؤمنين و ذريته و اهل بيته كما صليت على
 ابراهيم انك حميد مجيد * فصل * در حديث آمله
 است * از اصليتم على فاحسنوا الصلوة * و بعضی از مفسران
 در تفسير اين آيت گفته اند * و قولوا للناس حسنا * مراد
 بناس محمد است على الله عليه و آله و سلم و مراد بقول حسن صلوة
 بروى رسولى كه از علمای تفسير است از جماعه صحابه و غير
 ايشان رضی الله عنهم نقل کرده كه هر كه راحق سبحانه تعالى
 بيان شافی و قوت تعبیر از معانی صحیحه بالفاظ فصیحه عطا
 کند و بد ان اظهارايات شرف و عظمت نبوي با انشای صلوات
 و تسلمات مصطفوی نماید و از سالکان این مسلک سنی و عارفان

قد را این نعمت هنی گردد از متهمان این امر عالی خواهد
 بود و معتمد اختلاف در افضلیت بعضی صیغ صلوة اینحدیث
 تواند بود و بنام علیه اکابر سلف و خلف انشای صیغ بلیغہ و کلمات
 بالغہ از صلوة مطابق آنچه ماثور است نمودہ اند و بعضی از آنها
 در اینجامان کور می گردد **اللهم صل علی سیدنا محمد**
السابق للخلق نورا و الرحمة للعالمین ظهورہ عدد ما مضی من
 خلفک و ما بقی و من سعد منهم ، من شقی صلوة تسغرق العبد و
 تحیط بالحد صلوة لا غایة لها ولا انتهاء و لا امل لها و لا انقضاء
 صلوة و ایمة بن و امک و علی آلہ و اصحابہ کذلک و الحمد لله علی
 ذلک **اللهم** سخاوت نقل کردہ است کہ ثواب این صلوة بن و هزار
 است و لها قصه عربیة **اللهم صل علی سیدنا محمد** افضل
 ما صلیت علی احد من خلقک صلوة و ایمة بن و امک باقیة ببقایک
 صلوة تکنون لک رضا و لحقة اداء صلوة مقبولة لک یک معروضه
 علیه و علی آلہ و صحبہ و بارک و سلم **اللهم** این صیغہ مشهور است
 و در مسبعات عشر کہ اوراد مشهور مبارک است ماثورہ است
 و از زمان تابعین معمول مشایخ آمد حضرت شیخ اجل اکرم
 علی المنقی در بعضی رسایل خود باین صیغہ صلوة وصیت فرمودہ
 و صیغہ کہ فقیر و حضرت شیخ عبد الوهاب متقی رحمۃ الله
 علیه در وقت وداع ہل ینہ مطہرہ اجازت فرمودہ اند نیز
 ہمین است و بخاصیت اجازت و نفس مبارک مشایخ آنچه این
 پندہ را درین لفظ نور و حضور و خضوع و خشوع دست را در دو